

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 28.01.16
FU-sak: 3/16		Arkivsaknr.:

Veilederopplæring. Anbefalinger fra en arbeidsgruppe

Innledning

Forskningsutvalgets behandlet spørsmål om veilederopplæring i forbindelse med NOKUT-evalueringen av forskerutdanningen ved UiB. Forskningsutvalget diskuterte evalueringen i FU sak 8/14 og sier der om veilederopplæringen:

«NOKUT peker på at kapasiteten på veiledningsopplæringen er for liten. Dette er omtalt i UiBs handlingsplan for forskerutdanning og i Rapport og plan for 2013-2014. Avdelingsdirektøren slutter seg derfor til NOKUTs vurdering om at det er ønskelig å øke kapasiteten for veilederopplæring. Det bør vurderes å øke antall kurs som tilbys i veilederopplæring, både gjennom Uniped og gjennom andre kanaler.»

For å øke tilbudet på veilederopplæringen ble det satt i gang et arbeid der første ledd var å invitere professor Arild Raaheim ved Pedagogisk institutt, ansvarlig for den valgfrie modulen UPED622 til å innlede til diskusjon på FU-møtet i november 2014 (sak 16/14).

Det synes å være enighet om at for å nå UiBs overordnede strategiske målsetning om å tilby «fremragende forskningsbasert utdanning», må institusjonen ha et godt opplegg for opplæring og kompetanseutvikling for veiledere.

Arbeidsgruppens mandat og sammensetning

I Organisasjonsutviklingsprosjektet ble det oppnevnt en egen gruppe for forskerutdanningen (OU-7), som i sin rapport fremhevet viktigheten av doktorgradsveiledning og veilederopplæring. I oppfølgingen av OU 7 ble det nedsatt en arbeidsgruppe som skulle svare på følgende spørsmål som tidligere var drøftet i Forskningsutvalget:.

1. Hva er god ph.d.-veiledning?
2. Hva kan være felleselementene i veilederopplæringen og hva må være fagnært/fagspesifikt?
3. Hvordan kan UiB best styrke sin veilederopplæring?
4. Hvordan kan kapasiteten på UPED 622 økes og tilbys flere veiledere?
5. Bør veilederopplæringen (hele/deler) gjøres obligatorisk, og hvordan kan dette eventuelt best organiseres?

Arbeidsgruppen besto av:

Arild Raaheim (leder), Espen Dahle (FA), Annelin Eriksen (SV), Jan Fredrik Hovden (SV), Roland Jonsson (MO), Kristin Kalvik (MN), Berte-Elen Konow (JUS), Anne Beate Maurseth (HF) Martin Paulsen (FA), Berit Rokne (MO). Gruppen besto både vitenskapelig og administrativt ansatte samt alle fakulteter: Den startet sitt arbeid i august 2015 og leverte rapporten i desember.

Anbefalinger

Rapporten anbefalte følgende:

«Arbeidsgruppen anbefaler at veilederopplæringen ved UiB organiseres etter en tre-delt modell som består av (1) et kurs i forskningsveiledning (UNIPED622) organisert av program for universitetspedagogikk ved Institutt for pedagogikk; (2) et nyopprettet kurs i regler og rutiner knyttet til forskerutdanningen ved UiB; (3) fakultetsvise veilederseminarer. I tillegg anbefales det å opprette et forum for koordinering av veilederopplæring ledet av prorektor.

Arbeidsgruppen mener at arbeidet med opplæring av ph.d.-veiledere ved UiB bør prioriteres og ser at det finnes ulike måter å bedre kvaliteten og kapasiteten i veilederopplæringen på:

- Det eksisterende kurset i forskningsveiledning videreutvikles.
- Det utarbeides et kurs i regler og rutiner knyttet til veiledning av ph.d.-kandidater. Kurset bygger videre på det e-læringskurset som allerede er utarbeidet ved MOF.
- Fakultetene etablerer seminartilbud for sine ph.d.-veiledere.
- Det etableres et forum for veilederopplæring med ansvar for å koordinere UiBs tilbud innen opplæring for ph.d.-veiledere.»

Universitetsledelsen har behandlet rapporten og sluttet seg til anbefalingene.

Avdelingsdirektørens kommentarer:

Arbeidsgruppens rapport gir en god oversikt over ulike tradisjoner og ordninger for veiledning og veilederopplæring ved Universitetet i Bergen. Rapporten gir også et interessant innblikk i situasjonen ved en del sammenlignbare institusjoner i inn- og utland samt et godt bilde av de særskilte utfordringer som kan knyttes til veilederopplæringen.

Utgangspunktet ved UIB er godt. Hele 86 % av kandidatene er fornøyd eller svært fornøyd med sitt veilederforhold. Etter avdelingsdirektørens oppfatning vil arbeidsgruppens anbefalinger styrke den samlede veilederopplæring ved UiB, uten å redusere mulighetene for fag- og fakultetsorienterte tilpasninger.

Å iverksette arbeidsgruppens anbefalinger skal prioriteres. FA vil i samarbeid med MOF videreutvikle et kurs i regler og rutiner for universitetets doktorgradsveiledere og koordinere fakultetsvise tilpasninger. Kurset skal kunne tas via internett. FA vil også bistå i koordineringen og organiseringen av det faglige tilbudet som rapporten anbefaler. Arbeidsgruppens anbefalinger foreslår flere fakultetstiltak for å styrke veilederopplæringen.

Arbeidsgruppen anbefaler en fordobling av kapasiteten i UPED622 fra 20 til 40 deltakere, allerede fra 2016. Avdelingsdirektøren har merket seg forslaget og vil peke på at en slik kapasitetsøkning kan

komme til å kreve økte ressurser. 2016 er et budsjettmessig utfordrende år for UiB og den foreslåtte utvidelsen synes mer realistisk på et senere tidspunkt. På generelt grunnlag vil det imidlertid være behov for å sikre ressurser til en styrket veilederopplæring ved UiB.

Fakultetene oppfordres derfor til å arbeide systematisk med de tiltakene som foreslås for å styrke veilederopplæringen på UiB.

Rapporten «Kompetanse for veiledning» legges med dette frem for utvalget til drøfting og med følgende forslag til vedtak

Forskningsutvalget slutter seg til anbefalingene i den fremlagte rapporten «Kompetanse for veiledning» og ber universitetsledelsen også ressursmessig å legge til rette for en styrket veilederopplæring ved UiB.